

کوه‌های مریخی

قله دنا، سی سخت

تصویر دماوند از جایی اطراف قم

آسیا، بلندترین قله آتشفشانی آسیا و دوازدهمین قله مرتفع دنیاست. چهار مسیر و دیواره برای صعود دارد که به غیر از دیواره شمالی، بقیه مسیرها نسبتاً راحتی برای کوهنوردان با سطوح مهارت مختلف است.

بسیاری از کوهنوردان حرفه‌ای دنیا پیش از صعود به اورست، در دماوند تمرین می‌کنند. به خاطر این ویژگی‌ها، زیبایی‌های مسیر و البته نزدیکی به تهران، قله دماوند در تورهای ایرانگردی جایگاهی ویژه دارد.

عمر این کوه حدود ۴۰ هزار سال و از قدیمی‌های قله‌های آتشفشانی ایران و حومه است! آتشفشان هم نیمه فعال است به این معنی که هنوز بخارات گوگرد و فعالیت‌های درونی قله از آن خارج می‌شود.

دماوند با این نام یا نام‌های مشابه مثل دنیاوند در متون کهن مثل متون آشوری و تورات هم آمده است. اما شناخته شده‌ترین مورد برای ما سروده‌های فردوسی بزرگ است. در شاهنامه آنقدر از این کوه بلندمرتبه نام برده شده که عملاً یکی از شخصیت‌های اصلی آن شده است.

آرش کمانگیر برای مشخص کردن مرز ایران و توران به بالا این قله می‌رود و جان خود را به تیر و چله می‌سپارد. معروف‌ترین نقش آفرینی دماوند این است که زندان اژی‌دهاک یا ضحاک شد.

بومی‌های دماوند معتقدند هنوز هم ضحاک در دل این کوه در بند است و هر دود فشان کوه به خاطر فریادها و ناله‌های اوست. اصلاً همین دود و بخارها دلیل نامگذاری این قله به دماوند (دم+آوند) است.

این قله در تاریخ ۳۰ تیر ۸۷ به ثبت ملی رسیده است. همچنین دو جشن مهم ثبت شده هم در رابطه با دماوند هر سال برگزار می‌شود.

یکی جشن تیرگان در سیزده تیر که در رینه لاریجان شهر آمل و به یاد آرش کمانگیر برگزار می‌شود. دیگری مراسم برف چال روستا اسک است. این مراسم با قدمت ۶۰۰ ساله، نیمه‌های اردیبهشت برگزار می‌شود؛ اهالی برف‌های باقیمانده را در فضایی جمع می‌کنند تا در تابستان آب داشته باشند.

یکی از جذابیت‌های این جشن قدیمی این است که در روز جشن، روستا کاملاً در اختیار زنان است و هیچ مرد و پسر بالغی حق ورود به آن را ندارد. سال ۷۷ عطاءالله حیاتی فیلمی داستانی به نام برف چال درباره این رسم ساخت که دیدنی است.

میخ‌های استوار

کوه همواره برای مردم دنیا وهم و قداستی توأمان داشته است. مردم سرزمین ایران هم از این قاعده مستثنی نبوده‌اند. علاوه بر باورهای اساطیری و افسانه‌ها، قرآن هم از کوه‌ها بارها یاد کرده و آن را برای ما محترم و مهم‌تر کرده است.

خداوند کوه‌ها را میخ زمین نامیده است.

چرا که کوه‌ها مانع حرکت لایه‌های زمین می‌شوند و به تبع آن از خیلی زلزله‌ها و ویرانی‌ها روی زمین جلوگیری می‌کنند.

سال‌ها پیش یکی از پلیس‌های رده بالای لندن فقط به خاطر آیه‌ای از قرآن که گفته بود کوه‌ها میخ زمین هستند، اسلام آورده بود.

او که رشته درسی‌اش زمین‌شناسی بوده، از این فکت علمی در قرآن شگفت‌زده می‌شود و به درستی آن ایمان می‌آورد.

فکر می‌کنم همه اینهایی که اینجا گفتیم برای هر کسی که بخواهد نگهبان این میخ‌ها باشد، کافی است.

